

Stanovení celkového počtu mikroorganismů

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

GTK agar

zalití 1 ml

30 °C, 72 h, aerobně

odečet výsledků

počítání všech narostlých kolonií

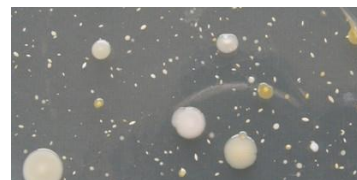
stanovení počtu

výpočet

GTK – agar s glukosou, tryptonem a kvasničným extraktem

Typické kolonie – CPM

GTK agar: počítáme všechny narostlé kolonie bez ohledu na jejich barvu, velikost či tvar.

Stanovení počtu bakterií čeledi *Enterobacteriaceae*

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

VČŽG agar

zalití 1 ml, opakované přelití

37 °C, 24 h, aerobně

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

konfirmace

5 charakteristických kolonií (z každé misky)

test na průkaz oxidasy

fermentace glukosy s tvorbou kyseliny a plynu

stanovení počtu

úprava počtu kolonií a výpočet

VČŽG – agar s krystalovou violetí, neutrální červení, žlučovými solemi a glukosou

Typické kolonie bakterií čeledi *Enterobacteriaceae*

VČŽG agar: kolonie růžovočervené, červené nebo fialové barvy, velikost 0,5 – 2 mm, mohou být obklopeny růžovou zónou precipitované žluče.

Interpretace konfirmačních testů

průkaz oxidasy

fermentace glukosy

tvorba plynu

-

+

+

Pozn. Teplota 37 °C se používá tehdy, kdy stanovení počtu *Enterobacteriaceae* slouží jako hygienický indikátor. Lze využít i alternativní kultivační teplotu 30 °C, pokud se stanovení počtu *Enterobacteriaceae* provádí pro technologické účely a chceme zahrnout i psychrotrofní *Enterobacteriaceae*.

Stanovení počtu koliformních bakterií

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

VČŽL agar

inokulace

zalití 1 ml, opakované přelití
30 °C nebo 37 °C (podle dohody), 24 h, aerobně
(mléko a mléčné výrobky vždy 30 °C)

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

konfirmace

typické kolonie – bez konfirmace
atypické kolonie – 5 kolonií (z každé misky)
fermentace laktosy s tvorbou kyseliny a plynu

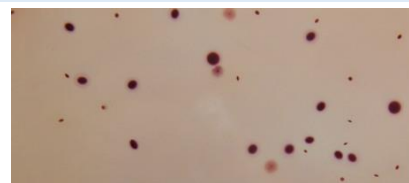
stanovení počtu

úprava počtu kolonií a výpočet

VČŽL – agar s krystalovou violetí, neutrální červení, žlučovými solemi a laktosou

Typické kolonie koliformních bakterií

VČŽL agar: kolonie purpurově červené barvy, o průměru nejméně 0,5 mm, mohou být obklopeny načervenalou zónou precipitované žluče.

Interpretace konfirmačních testů

fermentace laktosy

+

tvorba plynu

+

Konfirmujeme atypické formy kolonií a také všechny kolonie vyrostlé z mléčných výrobků obsahujících jiné sacharidy než laktosu (*metabolická přeměna jiných sacharidů než laktosy může vést k tvorbě kolonií podobajících se typickým koloniím koliformních bakterií*).

Stanovení počtu β -glukuronidázopozitivních *Escherichia coli*

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

TBX agar

roztěr 0,2 ml

44 °C, 18 – 24 h, aerobně

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

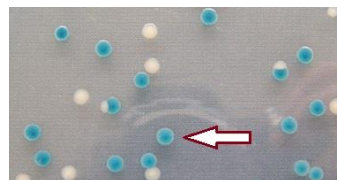
stanovení počtu

výpočet

TBX – agar s tryptonem, žlučovými solemi a glukuronidem

Typické kolonie β -glukuronidázopozitivních *Escherichia coli*

TBX agar: kolonie modré nebo modrozelené barvy, velikost 0,5 – 2 mm.

Pozn. Při použití chromogenního TBX agaru není confirmace normou vyžadována. Pro potvrzení výsledků lze použít test na průkaz indolu (*E. coli* je indol pozitivní). Dále, touto metodou nezachytíme kmeny *E. coli*, které nerostou při 44 °C a ty, které jsou β -glukuronidasa negativní (například *E. coli* O157).

Stanovení počtu enterokoků

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

S-B agar

roztěr 0,2 ml

37 °C, 24 – 48 h, aerobně

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

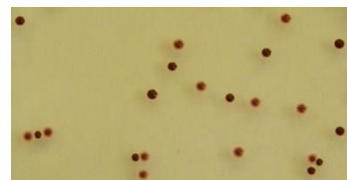
stanovení počtu

výpočet

S-B – Slanetz-Bartley agar

Typické kolonie enterokoků

S-B agar: kolonie červené, červenohnědé až kaštanové barvy, pravidelné, okrouhlé, velikost 0,5 – 2 mm, může se objevit kovový lesk.

Pozn. Pro případnou confirmaci enterokoků lze využít růst na žluč-eskulinovém agaru (růst v přítomnosti 40 % žluče, hydrolýza eskulinu).

Stanovení počtu kvasinek a plísní v potravinách s a_w vyšší než 0,95

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

DRBC agar

roztěr 0,1 ml

25 °C, 5 dní, aerobně

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

stanovení počtu

výpočet

DRBC – chloramfenikolový agar s dichloranem a bengálskou červení

Typické kolonie kvasinek a plísní

DRBC agar – kvasinky: matné nebo lesklé okrouhlé kolonie narůžovělé barvy, obvykle s pravidelným okrajem a více či méně vypouklým povrchem, velikost 3 mm a více.

DRBC agar – plísně: obrovské ploché nebo chmýřovité kolonie či propagule/zárodky často s různě zbarvenými plodíci nebo sporulujícími strukturami.

Pozn. Mezi potraviny s aktivitou vody vyšší než 0,95 patří vejce, maso, mléčné výrobky (s výjimkou sušeného mléka), ovoce, zelenina, čerstvé těstoviny, atd.

Stanovení počtu kvasinek a plísní v potravinách s a_w nižší nebo rovnou 0,95

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

↓
DG 18 agar

roztěr 0,1 ml

25 °C, 5 dní, aerobně

odečet výsledků

↓
počítání suspektních kolonií

stanovení počtu

↓
výpočet

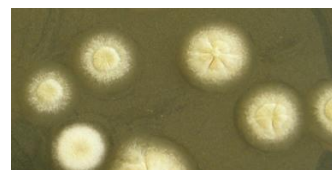
DG 18 – dichloran glycerolový agar

Typické kolonie kvasinek a plísní

DG 18 agar – kvasinky: matné nebo lesklé okrouhlé kolonie bílé až smetanové barvy, obvykle s pravidelným okrajem a více či méně vypouklým povrchem, velikost 3 mm a více.

DG 18 agar – plísně: obrovské ploché nebo chmýřovité kolonie či propagule/zárodky často s různě zbarvenými plodíci nebo sporulujícími strukturami.

Pozn. Touto metodou se stanovují tzv. osmofilní kvasinky a xerofilní plísně. Mezi potraviny s aktivitou vody nižší nebo rovnou 0,95 patří sušené ovoce, pečivo, džemy, sušené maso, solené ryby, zrniny, cereálie a cereální produkty, mouka, ořechy a koření. Metodu nelze použít pro dehydrované výrobky s aktivitou vody nižší než 0,60 (např. sušené mléko).

Stanovení počtu mezofilních bakterií mléčného kvašení

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

MRS agar

roztěr 0,2 ml

30 °C, 72 h, anaerobně či mikroaerofilně

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

stanovení počtu

výpočet

MRS – De Man, Rogosa a Sharpe agar (pH 5,7)

Typické kolonie mezofilních bakterií mléčného kvašení

MRS agar: kolonie bezbarvé až smetanové barvy, pravidelné, okrouhlé, velikost 0,5 – 2 mm, typickým znakem je nakyslý zápach.

Pozn. Pro případnou confirmaci mezofilních bakterií mléčného kvašení lze použít Gramovo barvení (grampozitivní) či test na průkaz katalasy (katalasa negativní).

Alternativní stanovení: použití metody zalití 1 ml v kombinaci s aerobní kultivací.

Stanovení počtu psychrotrofních mikroorganismů

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

GTK agar

roztěr 0,2 ml

6,5 °C, 10 dnů, aerobně

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

stanovení počtu

výpočet

GTK – agar s glukosou, tryptonem a kvasničným extraktem

Typické kolonie psychrotrofních mikroorganismů

GTK agar: počítáme všechny narostlé kolonie bez ohledu na jejich barvu, velikost či tvar, včetně kolonií bodových.

Pozn. Pro stanovení psychrotrofních mikroorganismů v syrovém mléce lze využít zkrácený způsob, kdy se naočkované Petriho misky inkubují při teplotě 21 °C po dobu 25 hodin, aerobně.

Stanovení počtu proteolytických mikroorganismů

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

MO agar

roztěr 0,2 ml

30 °C, 72 h, aerobně

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

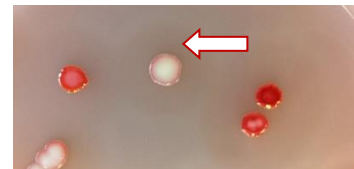
stanovení počtu

výpočet

MO – agar s odstředěným mlékem

Typické kolonie proteolytických mikroorganismů

MO agar: počítáme všechny kolonie obklopené zónou projasnění, a to bez ohledu na jejich barvu, velikost či tvar.

Stanovení počtu lipolytických mikroorganismů

zpracování vzorku

navážení, homogenizace a desetinasobné ředění vzorku

inokulace

TW agar

roztěr 0,2 ml

30 °C, 72 h, aerobně

odečet výsledků

počítání suspektních kolonií

stanovení počtu

výpočet

TW – agar s želatinou a Tweenem

Typické kolonie lipolytických mikroorganismů

TW agar: počítáme všechny kolonie obklopené zónou precipitace, a to bez ohledu na jejich barvu, velikost či tvar.

